

Margo **Wrzesień**¹ Gabriela **Bryk**¹ Olga **Baszkiewicz**¹ Joanna **Pietryka**¹ dr n. med. Marta **Biedka -Paluch**^{1,2,3}

¹Elbląskie Studenckie Koło Onkologiczne, Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych, Elbląg, Polska

²Zakład Radioterapii, Centrum Onkologii w Bydgoszczy, Polska

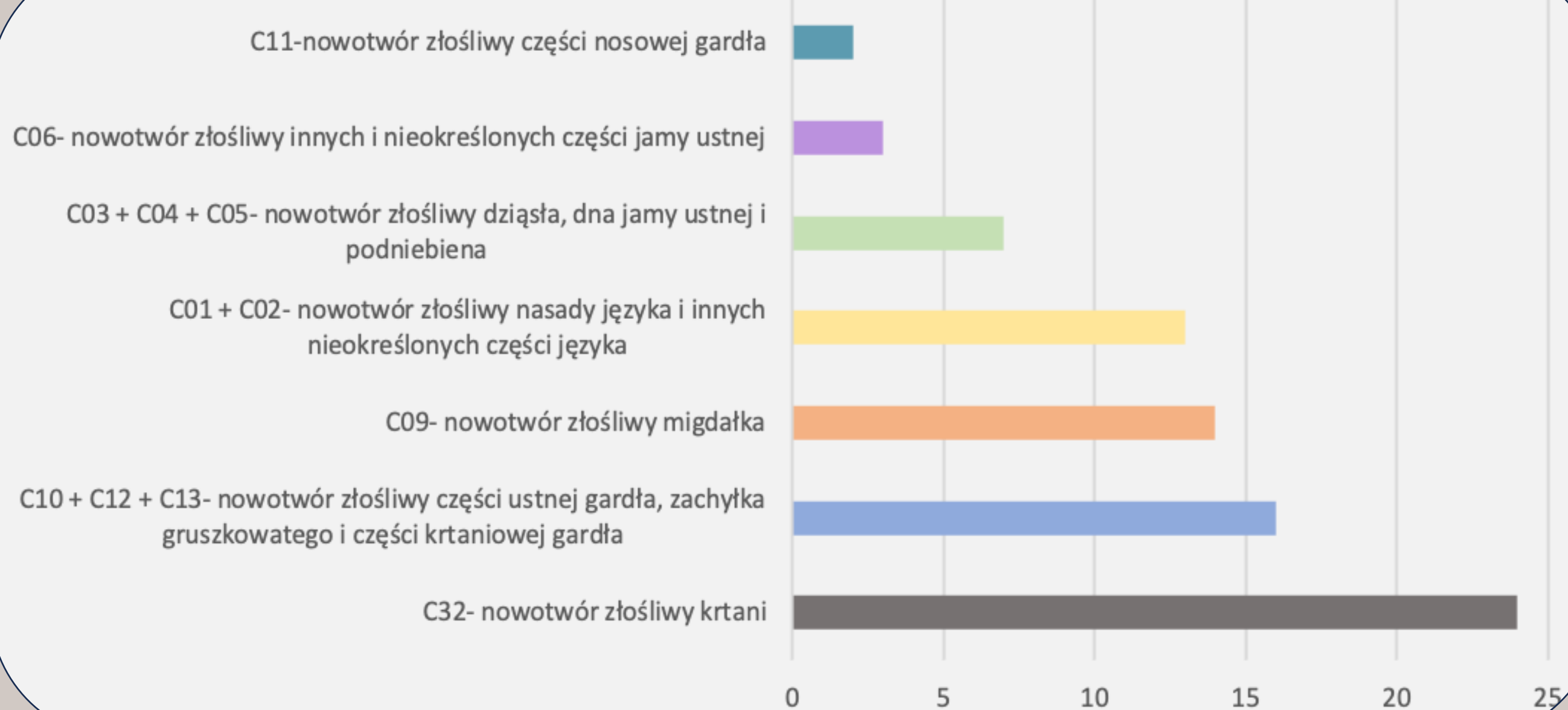
³Katedra i Klinika Onkologii i Brachyterapii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum w Bydgoszczy, Polska

WPROWADZENIE

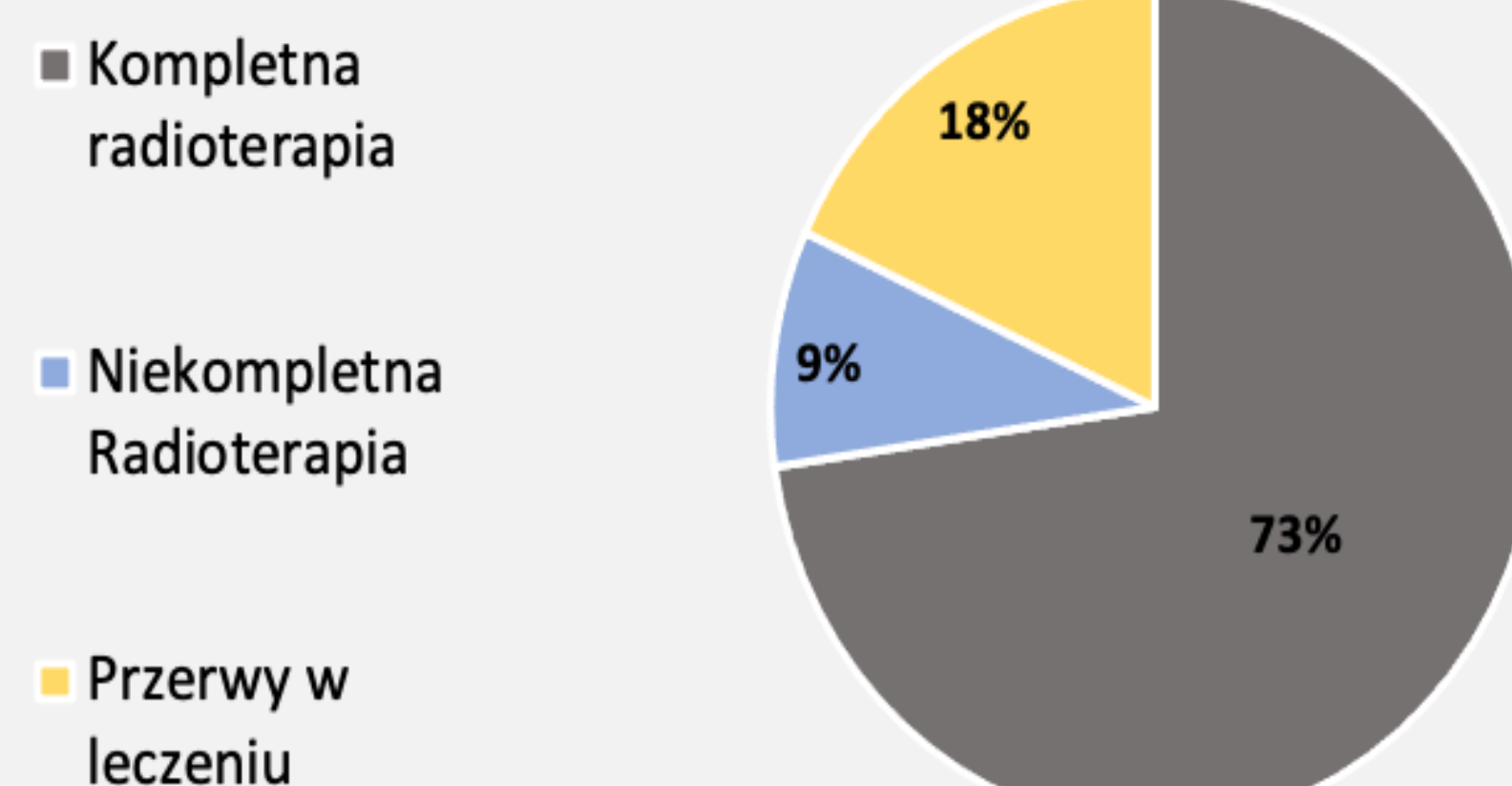
Odsetek zachorowań na HNSCC wykazuje tendencję wzrostową i wynosi od 5,5% do 6,2%. Zgodnie z danymi Krajowego Rejestru Nowotworów z 2020 roku, przekłada się to na około 6000 nowych przypadków rocznie oraz 3800 zgonów. Większość przypadków rozpoznawana jest w zaawansowanym stadium choroby, co skutkuje niekorzystnym rokowaniem i koniecznością zastosowania wielodyscyplinarnego postępowania terapeutycznego. W takich przypadkach leczenie skojarzone obejmujące m.in. radioterapię, wiąże się z dużym ryzykiem wystąpienia wysokiego odczynu popromiennego.

Celem tej pracy jest ocena wpływu profilaktycznego założenia przezskórnej gastrostomii endoskopowej, w skrócie PEG, na przebieg leczenia pacjentów poddawanych radioterapii z powodu nowotworów regionu głowy i szyi.

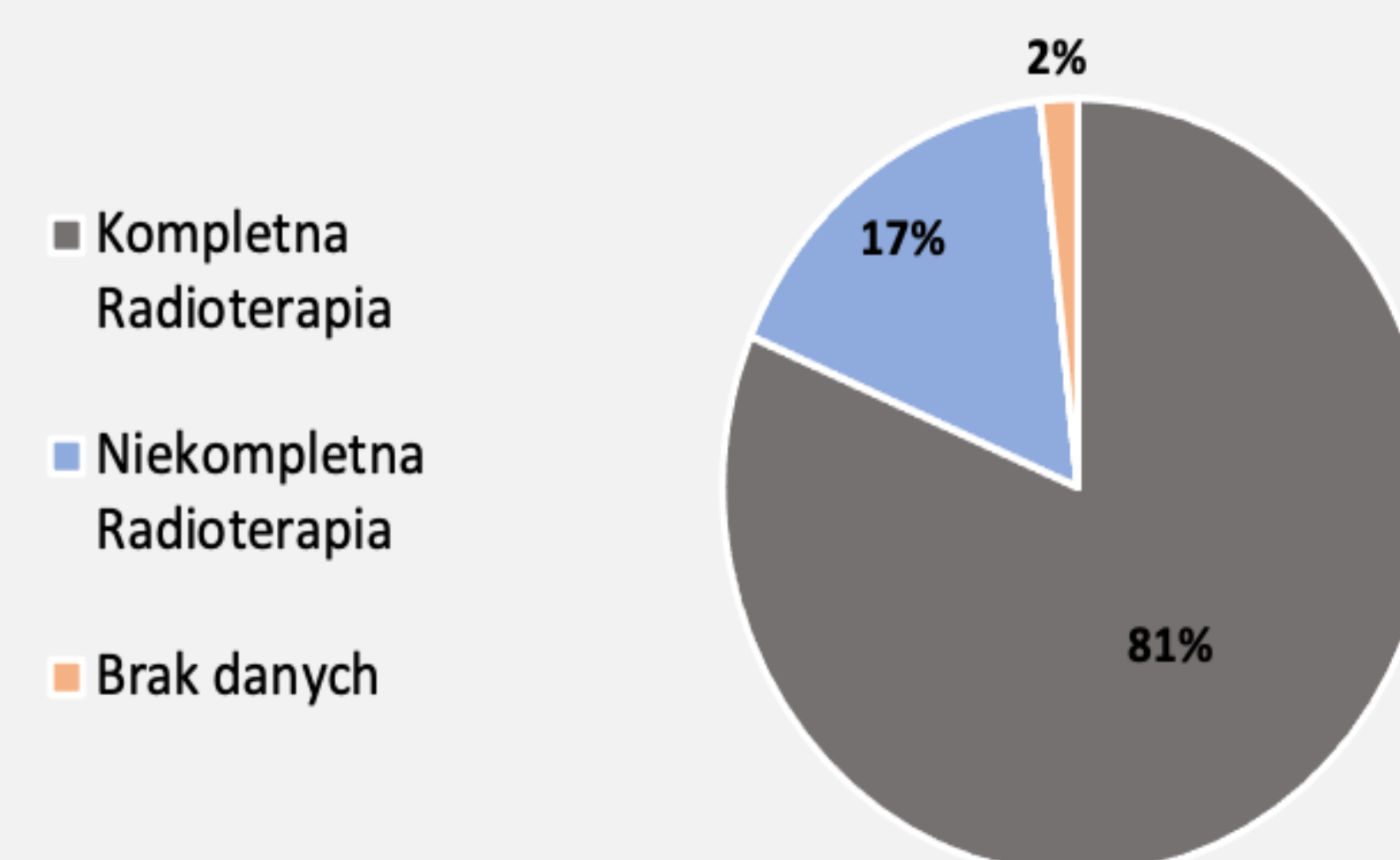
Ryc.1 Częstość występowania nowotworów złośliwych w obrębie głowy i szyi według lokalizacji ICD10

Ryc.2 Odsetek pacjentów bez PEG, którzy ukończyli, nie ukończyli lub mieli przerwę w radioterapii

Ryc.3 Odsetek pacjentów z PEG, którzy ukończyli lub nie ukończyli radioterapii

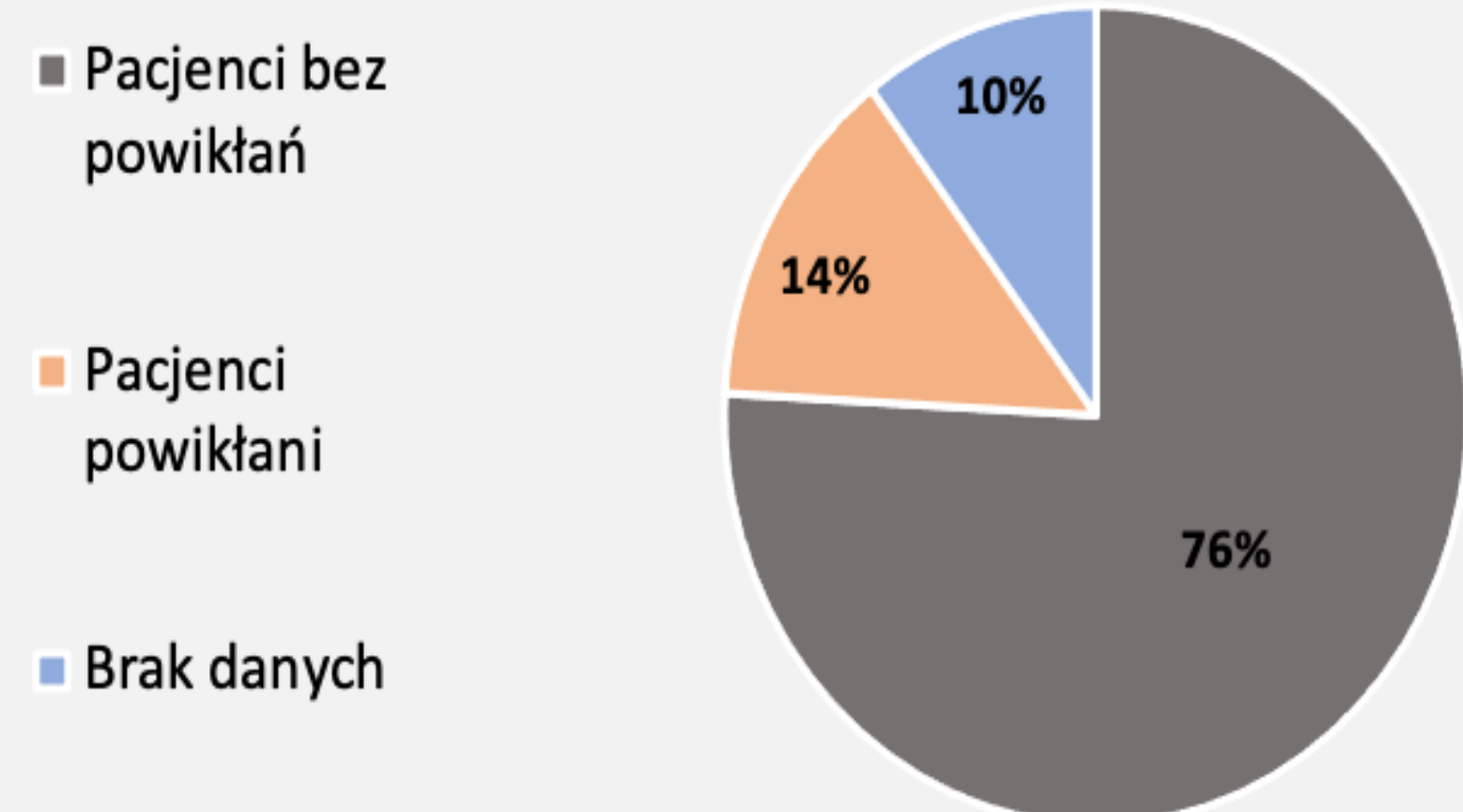
ANALIZA

Badaniem objęto 80 pacjentów hospitalizowanych na Oddziale Radioterapii w okresie od 29 listopada 2021r. do 13 grudnia 2023r. w Centrum Onkologii w Bydgoszczy. Analiza danych wskazuje że najczęściej diagnozowane były nowotwory krtani, gardła, migdałków i języka.

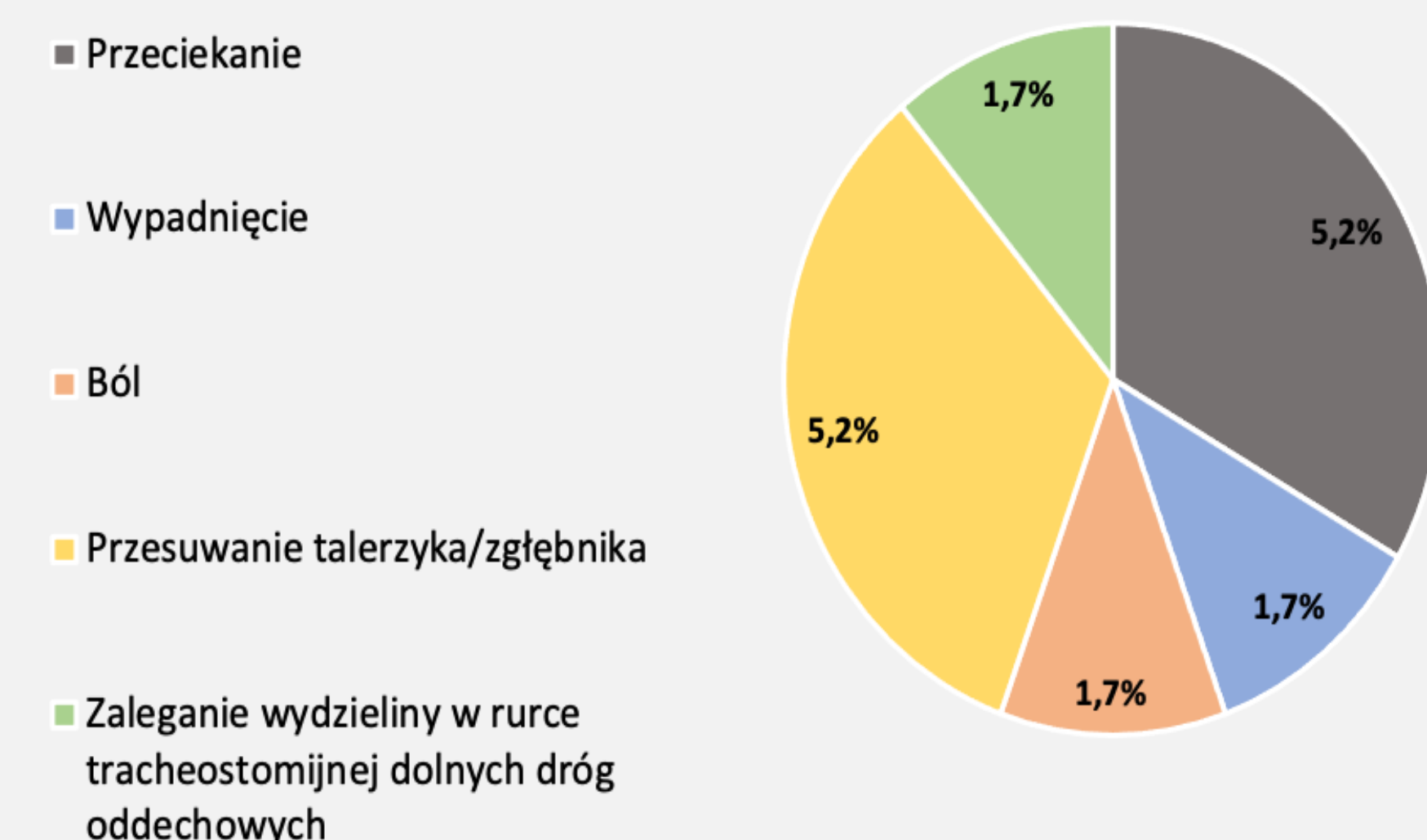
- Pacjenci z założoną sondą PEG częściej kończyli leczenie bez przerw, mimo bardziej zaawansowanej choroby
- Większość pacjentów dobrze tolerowało żywienie przez sondę
- Powikłania występowały rzadko
- Najczęstszymi powikłaniami były przemieszczanie się zgłębnika i przeciekanie
- Poważne późne powikłania wystąpiły u 4 na 58 pacjentów (7%)
- Wyższe ryzyko powikłań związanych z żywieniem obserwowano przy diecie miksowanej (biegunki i wymioty)
- Odczyn popromienny w skali **Dische'a** był niższy u pacjentów z sondą PEG (średnio 10) i pozostawał stabilny, natomiast u pacjentów bez sondy odżywczej był wyższy (średnio 15) i zwykle zwiększał się w trakcie terapii

Przy wypisie widoczna była istotna modyfikacja sposobu żywienia, głównie z powodu skutków ubocznych terapii, zwłaszcza wysokiego odczynu popromiennego. U niektórych pacjentów nasilenie tych objawów wymusiło konieczność przejścia na dietę płynną.

Ryc.4 Odsetek pacjentów z obecnością powikłań z sondą odżywczą PEG

Ryc.5 Procentowy udział danych powikłań u pacjentów z sondą odżywczą PEG

PODSUMOWANIE

Odpowiednio dobrane wsparcie żywieniowe, w tym zastosowanie przezskórnej gastrostomii endoskopowej znacząco poprawia przebieg terapii onkologicznej wśród pacjentów z nowotworami obrębu głowy i szyi oraz zmniejsza ryzyko przerw w leczeniu i zmniejsza skutki uboczne radioterapii. Wyniki te pokazują, jak ważna jest interdyscyplinarna opieka nad pacjentem z nowotworami głowy i szyi, uwzględniająca nie tylko leczenie przeciwnowotworowe, ale także optymalizację żywienia jako kluczowy element terapii.